

Listopadowe rocznice

Obchody Święta Niepodległości w Dąbrowie Górniczej były jednocześnie zwieńczeniem „Dni Wolnościowych”, przypominających o Republice Zagłębiowskiej.

11 listopada w bazylice Matki Boskiej Anielskiej odprawiona została uroczysta msza święta za ojczyznę. Główne uroczystości, ze względu na pandemię w okrojonej formie, odbyły się na placu Wolności, gdzie złożono kwiaty pod tablicą pamiątkową poświęconą 11. Pułkowi Piechoty Zagłębiaków. Z balkonu Pałacu Kultury Zagłębia chór „Zorza” odśpiewał hymn narodowy, do wspólnego śpiewania włączyli się zebrani na placu.

– 11 listopada, Święto Niepodległości. Data ta powinna przypominać nam nie tylko o odrodzonej Polsce, ale również o tym, że w walce o niepodległość byliśmy zjednoczeni. Dziękuję wszystkim mieszkańcom, którzy wywieszając flagę, wpinając kotylion, śpiewając pieśni patriotyczne czy biorąc udział w uroczystościach, celebrują to ważne dla nas święto. Choć ze względu na ograniczenia nie były to radosne obchody, do jakich zdążyliśmy się przyzwyczaić, ale i tak było uroczyste i dostojnie. Chciałbym też, abyśmy o Dniu Niepodległości pamiętali przez cały rok – okazując szacunek, będąc tolerancyjnym i pamiętając, że niezależnie od poglądów wszyscy jesteśmy Polkami i Polakami – podkreśla Marcin Bazylak, prezydent miasta.

W rocznicę odzyskania niepodległości kwiaty złożono także pod pomnikiem Żołnierza Zwycięzcy w Gołonogu. W przededniach święta odwiedziono również mogiły żołnierzy walczących w I i II wojnie światowej, a także groby zasłużonych dąbrowian. Uroczystości odbyły się także przy pomniku Legionów Polskich i Dębie Wolności. W uroczystościach udział wzięli mieszkańcy, władze miejskie, samorządowcy, parlamentarzyści i przedstawiciele organizacji lokalnych.

115 lat temu Dąbrowa Górnicza była miejscem wydarzeń, które przeszły do historii jako „dni wolnościowe”. **Od 31 października do 10 listopada 1905 roku na ulicach Zagłębia Dąbrowskiego zapanowała atmosfera wolności.** Odbывwały się wiece, marsze i demonstracje. Rozbrajano carskich funkcjonariuszy i przerywano posiedzenia sądów ustanowionych przez zaborcę. Przejmowano drukarnie i wydawano polskie gazety. Tworzono załączki władzy samorządowej i służb porządkowych. Budowano **Republikę Zagłębiowską.**

„Dni wolnościowe” były kulminacją rewolucji, która rozpoczęła się na początku roku 1905 i objęła całe terytorium imperium rosyjskiego. Dąbrowscy robotnicy już w lutym spontanicznie przystąpili do strajku. Walczono o poprawę warunków pracy (m.in. 8-godzinny dzień pracy) oraz swobody obywatelskie. Wiodącą siłą polityczną nadającą ton wydarzeniom w Zagłębiu Dąbrowskim była Polska Partia Socjalistyczna Józefa Piłsudskiego. **W rewolucyjnych wystąpieniach brali też udział uczniowie, a dąbrowska „Szttygarka” była miejscem wielotysięcznych wieców i demonstracji.** Ze względu na swój niepodległościowy charakter Rewolucja 1905 uznawana jest za czwarte powstanie narodowe.

Republika Zagłębiowska przetrwała tylko dziesięć dni. Została zdławiona przez stan wojenny. Uczestnicy rewolucyjnych wydarzeń stali się ofiarami brutalnych represji ze strony władz zaborczych. Zbudowana jednak w tym czasie świadomość polityczna robotników oraz pamięć o bohaterskich czynach bojowców PPS pozwoliła **kontynuować niepodległościowe dążenia,** których zwieńczeniem była **odbudowa państwa polskiego w 1918 roku.**

Jednym z wydarzeń zorganizowanych w ramach obchodów był **„Bieg Wolności”,** w ramach którego uczestnicy pokonywali indywidualnie wybrany dystans. 1905 m, nawiązujący do roku 1905, czyli powstania Republiki Zagłębiowskiej, 6 km lub 11,5 km nawiązujący do 115. rocznicy Republiki Zagłębiowskiej. W środę w Fabryce Pełnej Życia wręczono **nagrody triumfatorom**

poszczególnych kategorii.

Listopadowe rocznice to również okazje do obejrzenia wystaw, poświęconych ważnym wydarzeniom z historii Polski.

W Fabryce Pełnej Życia prezentowana jest plenerowa wystawa „Twarze Rewolucji 1905”, prezentująca sylwetki osób, które odegrały kluczową rolę w wydarzeniach z tamtego okresu. Wystawę można również oglądać na alejkach w parku Hallera. Z kolei na placu Wolności stoi ekspozycja „Pokolenia wolności”. Ukazuje trzy generacje, które w szczególny sposób zapisały się w dziejach narodu – pokolenie, które w 1918 r. wywalczyło niepodległość i w 1920 r. obroniło ją przed nawałą bolszewicką; pokolenie II wojny światowej, które o wolność walczyło z okupantami; pokolenie lat 70. i 80.XX w., związane z opozycją demokratyczną i „Solidarnością”.

Źródło: UM Dąbrowa Górnicza